

VITEZ LUKACS BELA:

ÖRÖK HAZASZERETET

(A miskolci Szemere Bertalan Ka- megpróbáltatások idején a magyarság mindenke
színház fellépésén március 15-én előadott)

ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY ÉVRE 2.40 PENGO
MINDEN HÓ 1-EN ÉS 15-EN

A MI URUNK
JÉZUS KRISZTUS
SZENVEDÉSÉNEK ÉS HALÁLÁNAK
SZENT TÖRTÉNETE.

I. VIRÁGVASÁRNAPRA. — II. NAGYPÉNTEKRE.

AZ 1773. POZSONYBAN KIADOTT SZÖVEG NYOMÁN

FORDÍTOTTA

MELCZER GYULA

ACSAI EVANG. LELKÉSZ, ESER. FŐJEGYZŐ.

Ára kötve 16 kr.

BUDAPEST
HORNÝÁNSZKY VIKTOR SAJTÓJA
1885.

BUDAPEST, V., AKADEMIA-UTCA
TELEFON: 114-730. — CSEKRSZ

Ézsaiás 53. 5.

*Ő megsebesítettett a mi álnokságinkért, megrontatott
a mi bűneinkért: a mi békeségünknek veresége
vagyon ő rajta és az ő sebeivel gyógyultunk meg.*

Méltóságos

tót-prónai és blatnitzai

BÁRÓ PRÓNAY DEZSŐ

úrnak

a magyarországi ev. egyházak és iskolák főfelügyelője,
s különösen az acsa-erdőkürthi egyház felügyelőjének
s pártfogójának

mély tisztelete jelétől ajánlja

a fordító.

Reyka Mihälyni.

Burdiga Maria.

Reyka Marinka.

A kegyes Olvasóhoz!

Isten kegyelméből huszonöt éves igénytelen lelkeszi működésem ideje alatt volt alkalmam örömmel tapasztalnom, hogy a szívreható „passió“, a hívek vallásosságát épületesen emeli. Ezen oknál fogva hoztam be az acsai egyházba 1867. április hó 7-én — a közgyűlés beleegyezésével — a „*Pořádek svatě Passie*“ című könyvecskét, az 1773-dik évi pozsonyi kiadás szerint. Azóta híveim Jézus Krisztus kínszenvedésének gyászos történetét minden alkalommal lelki épüléssel hallgatják s ezen isteni tiszteleteken tömegesen vesznek részt.

Minthogy pedig kívánatos, hogy az acsai egyházban — s talán más vegyes nyelvű gyülekezetekben is — a passió legalább *egy* alkalommal, *magyar nyelven* is olvastassék; és mivel a pest-megyei esperességben elfogadott elv, hogy a vegyes nyelvű egyházakban a magyar nyelven végzett isteni tiszteletek, lehetőleg oly rendben s szer-tartással végeztessenek, mint a tót isteni tiszteletek, időszerűnek véltem ezen könyvecskét, első sorban

az *acsai egyház* szükségletére, — mely 1885. évi május hó 3-án tartott közgyűlésében elhatározta, hogy a *passió nagy pénteken* magyar nyelven végeztessék — *magyar nyelven* közrebocsátani.

A szentirási szöveg a „*Brit- és külföldi Biblia-Társulatnak*“ Budapesten 1878. megjelent, átdolgozott kiadása szerint van adva. — Az énekek fölött a dallam többnyire több nyelven közöltetik.

Adja Isten, hogy ezen művecske is terjeszsze Istennek országát és annak igazságát.

Irtam Acsán, Pünkösztkor 1885.

Melczer Gyula,

acsai ev. lelkész, esperes. főjegyző.

É N E K,

mely

virágvasárnapján a szent passió előtt énekeltetik.

N e b e s k ý P á n

(Saját dallam.)

1. Égi urunk,
Szívben leborulunk
Nagy jószágod előtt ma,
Hogy emberré lettél, mint mi
S mentél a halálba.
2. Város felé,
Jeruzsálem elé
Ment számaron s lelke sírt,
Bár tisztelet veszi körül,
Nyitva látja a sírt.
3. Vacsorája
Után kertbe jára,
Hogy imádja Istenét,
Júdás jött rá csapattal, hogy
Eladja mesterét.
4. Nem engedé,
Hogy az ellen felé
Sújtson Péter vas karja —
Bár ártatlan, a jóslatot
Teljesedni hagyja.

5. Fogva vitték,
És hogy kedvük teljék,
Egész éjjel kínozták,
Úgy tettek, mint nekik tetszett —
Hamisan vádolták.
6. Elítélték,
Keresztjét rá tették,
Latrok között kifelé
Vitték, gyászos vesztő helyre,
Halálát ott lelé.
7. Ő meghala,
Ki hatalmas vala;
De nyugalma most se volt,
Kopját döftek oldalába,
Melyből vér s viz kifolyt.
8. Hol örömed,
Mely eddig körülvett,
Te jó Anya, tiszta nő?
Elrepült a boldogságod
S bánatod egyre nő!
9. Jézusom add,
Gyászos halálodat,
Hü kebellet hirdessük,
S minden élő lénynél jobban,
Csak téged szeressünk.
10. Sok rettegés,
Munka, bánat, küzdés
Volt te részed, mit önként
Vállaltál el aléltságig,
Mi lelki üdvünkért . . .

11. Elfolyt véred
Udvösségünk végett,
S kínos halált szenvedél,
Kegyelmes légy hozzánk, kérünk,
Itélő székednél.

Jézus szenvedésének szent története.

I. Virágvasárnapjára.

Lelkész.

Hallgassák meg a keresztyén hívek Jézus Krisztus kínszenvedésének szent történetét, a mint azt megírta sz. Máté evangyelistá evangyéliumának XXVI-ik és XXVII-dik részében:

Gyülekezet.

Ezen énekből: O veliká milost syna Božího . . .

19. *Az úr kínszenvedésére gondolva,
És neki halált mondva,
Hitünk megőrizzük,
S vele örökké örömben lesz részünk.*

Lelkész.

Máté XXVI. 1—5.

És mikor mind ezeket a beszédeket elvégezte, mondá az ő tanítványainak: Tudjátok, hogy két nap múlva húsvét lesz és az embernek Fia elárultatik, hogy megfeszíttessék. Akkor egybegyűlének

a főpapok, az irástudók és a népnek vénei a főpap házába, ki Kajafásnak neveztetik vala. És tanácsot tartának, hogy Jézust álnoksággal megfogják s megöljék. De ezt mondják vala: Ne az ünnepen, ne hogy a nép között zendülés legyen.

Gyülekezet.

Dallam: Proč se búří národové . . .

vagy: Gloria sit Deo patri . . .

II. ZSOLTÁR.

1. *Miért dühösködnek a pogányok és a népek, miért gondolnak hiábavalókat?*

2. *A földnek királyai összegyűlnek, és a fejedelmek tanácsot tartanak egyetemben az úr ellen és az ő Krisztusa ellen.*

3. *(Ezt mondván:) Szaggassuk el az ő köteleiket és rázzuk le rólunk az ő igájukat!*

4. *A ki lakozik az egekben neveti, az úr megcsúfolja őket!*

Lelkész.

6—24. És mikor Jézus Bethániában volt, a poklos Simon házában, mene ő hozzá egy asszony, egy drága kenetes alabastrom edénnyel és fejére önté, a mikor az asztalhoz leült. Tanítványai pedig ennek láttára megharaguvának, mondván: Mire való ez a vesztegetés? Mert e kenetet nagy áron eladni és a szegényeknek adni lehetett volna. A mit Jézus észrevevén monda nekik: Miért háborgatjátok ez asszonyt? hiszen jó dolgot mívelt én velem.

Mert a szegények mindenkor léznek veletek; de én nem mindenkor lések veletek. Mert, hogy ez e kenetet az én testemre töltötte, az én temetésemre művelte. Bizony mondom néktek, a hol csak prédikáltatik az egész világon az evangyéliom: a mit ez én velem tett, az is hirdettetni fog, az ő emlékezetére. — Akkor a tizenkettő közül egy, kit Iskariotes Júdásnak hívtak, elmenvén a főpapokhoz, mondá: Mit akartok nekem adni? és én őt nektek kezetekbe adom. Azok pedig rendelének néki harmincz ezüst pénzt. És attól fogva alkalmat keres vala, hogy őt elárulhassa. — A kovásztalan kenyerek első napján pedig a tanítványok Jézushoz járulának, mondván neki: Hol akarod, hogy készítsük neked ételedre a húsvéti bárányt? Ő pedig mondá: Menjetek el a városba ahhoz a bizonyoshoz és mondjátok néki: A Mester üzeni: Az én időm közel van: te nálad tartom a húsvétot az én tanítványaimmal. És akképen eselekvének a tanítványok, a mint megparancsolta vala nekik Jézus; és megkészíték a húsvéti bárányt. És mikor estve lett, letelepedék a tizenkettővel. Evésközben pedig mondá: Bizony mondom néktek egyiketek elárul engemet. És fellette igen megszorodván, kezdék egyenként néki mondani: Én vagyok-e az Uram? Ő pedig felelvén mondá: A ki velem együtt mártja kezét a tálba, az árul el engemet. Az embernek Fia jóllehet elmegyén, a mint meg van írva ő felőle: de jaj annak az embernek, a ki által az embernek Fia elárultatik; jobb volna annak az embernek, ha nem született volna.

Gyülekezet.

Dallam: Zdrav buď předrahý Ježiši . . .

*Ó hallatlan nagy rosszaság!
Nincs már erény és igazság?!
Jó mesterét tanoncz, szolgál
Elárulja s jut pokolba . . .
Jézus add, hogy én melletted
Álljak s nyerjem el egedet! . .*

Lelkész.

25—29. Feelvén pedig Júdás, az ő elárulója, mondá: Én vagyok-e az Mester? Mondá neki: Te mondád. És mikor esznek vala, vevé Jézus a kenyeret és hálákat adván, megszegé és adá az ő tanítványainak s mondá: Vegyétek, egyétek, ez az én testem. És vevén a poharat és hálákat adván, adá nekik mondván: Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem, az új szövetségnek vére, mely sokakért bűnök bocsánatára kiontatik. De mondom néktek, hogy mostantól fogva nem iszom a szőlőtökének e gyümölcséből mind a napig, melyen ti veletek újat iszom az én Atyám országában.

Gyülekezet.

Ezen énekből: Ozdobiž se duše milá . . .

vagy: Schmiecke dich o liebe Seele . . .

Dallam: Készítsd magad kedves lélek . . .

11. *Jézus! igaz jó kenyérem,
Táplálékom tőled nyerem,
Óh tégy méltó vendégeddé,
Ha égi asztalod elé*

*Járul lelkem, veled egyem,
Szereteted példám legyen,
S így veled a magasságban,
Éljek örök boldogságban!*

Lelkész.

30—35. És dicséretet énekelvén, kimenének az Olajfák hegyére. Akkor mondá nékik Jézus: Mindnyájan ti ez éjszaka megbotránkoztok én bennem, mert meg van írva: Megverem a pásztort és elszéledeznek a nyájnak juhái. Minekutána pedig feltámadandók, előttetek megyek Galileába. Felelvén pedig Péter mondá néki: Ha mindnyájan megbotránkoznak is te benned, én soha meg nem botránkozom. Monda neki Jézus: Bizony mondom néked, hogy ez éjszakán, minek előtte a kakas szólna, háromszor megtagadsz engemet. Mond néki Péter: Ha meg kell is veled hálnom, meg nem tagadlak tégedet. Hasonlóképen szólának a többi tanítványok is.

Gyülekezet.

Ezen énekből: Dekujít mily Pane . . .
vagy: Ich danke dir lieber Herr . . .
vagy: Magasztallak én téged . . .

6. Szent igédet vallanom

Adjad tisztán; homály nélkül

S gyermekednek mondatnom,

Minden képmutatás nélkül.

A világ meg ne vakítson,

Sem el ne csábítson

A szentek seregében,

Tarts meg gyülekezetében. (Dunánt. é. k. 469.)

Lelkész.

36—41. Akkor Jézus odaér velök a majorságba, mely Gethsemanénak hivatik, és azt mondja a tanítványoknak: Üljetek le itt addig, míg elmegyek és amott imádkozom. És maga mellé vevén Pétert és Zebedeusnak két fiát, szomorkodni kezd és felette igen gyötrődni. Akkor azt mondja nékik Jézus: Mindenfelől szomorú az én lelkem mind halálig! maradjatok itt és vigyázzatok én velem. És egy kevésse előbbre menvén, arcra esék, könnyörögvén és ezt mondván: Én Atyám! ha lehetséges, muljék e pohár én tőlem: mindazáltal legyen, nem úgy, a mint én akarom, hanem a mint te. Akkor oda megy a tanítványokhoz és találja őket aluva és mond Péternek: Így nem virraszthatatok-e én velem egy óráig? Vigyázzatok és imádkozzátok, hogy kísértetbe ne essetek; a lélek ugyan kész, de a test erőtelen.

Gyülekezet.

Ezen énekből: Volám k tobě Jezu Kriste . .

vagy: Ich ruf zu dir Herr Jesu Christ . . .

Dallam: Úr Jézus hozzád kiáltok . . .

5. *Harczoló és ellentálok,
Jézus segítsd a gyengét;
Kegyelmedtől vigaszt várok,
Emeld lelkem erejét.
S ha kísértet jő, gond és vész,
Ne hagyj, ne hagyj el engem;
Tartson a kéz,
Mely mindig védni kész!
Tudom ezt én elnyerem! . .*

Lelkész.

42. Ismét elméne másodszor is, és könyörge mondván: Én Atyám! ha el nem múlhatik én tőlem e pohár, ha csak még nem iszom: legyen meg a te akaratod . . .

Gyülekezet.

Ezen énekből: Co Buh číni vše dobré jest . . .

vagy: Was Gott thut, das ist wohl . . .

5. *Mind jó, a mit Isten tészén,
Dorgálása nem tesz kárt;
Nem célja, hogy megemésszen,
Bár tölt keserű pohárt.
Hát eltűröm,
Mert az öröm
Kezéből Istenemnek
Orvosság lesz lelkenek.* (Győri é. k. 315.)

Lelkész.

43—47. És mikor visszatért vala, találá őket ismét aluva; mert az ő szemeik megnehezedtek. És ott hagyván őket, ismét elméne és imádkozék harmadszor is, ugyan azon szót mondván. Akkor oda megy az ő tanítványaihoz és mond nékik: Aludjatok immár és nyugodjatok. Imé közelget az óra és az embernek Fia a bűnösöknek kezeibe adatik. Keljetek fel, menjünk el. Imé közelít, a ki engemet elárul. És mikor még szóla, imé Júdás, egy a tizenkettő közül, eljőve és vele együtt sok nép fegyverekkel és botokkal a főpapoktól és a népnek véneitől.

Gyülekezet.

Ezen énekből: Smutný čas nynejší . . .
vagy: E szomorú napot . . .

3. *Lásd Júdást latrokkal*
Mesterét feldálni,
És egy hamis csókkal
Urát elárulni.
Ime magát megfogatni
Hagyja az Úr s hirczoltatni,
Kész érted szenvedni. (Dunánt. é. k. 73.)

Lelkész.

48—56. A ki pedig őt elárulta vala, jelt adott nekik ezt mondván: A kit én majd megcsókolok az az; fogjátok meg azt. És azonnal Jézus-hoz járulván, mondá: Légy üdvöz, Mester! és megcsókolá őt. Jézus pedig monda neki: Barátom, miért jöttél? Akkor oda járulának, kezeiket Jézusra vették és megfogták őt. És imé egy a Jézussal levők közül kezét kinyujtván, kivoná az ő szablját és a főpapnak szolgájához csapván, levágá az egyik fülét. Akkor mondá annak Jézus: Dugd vissza a te szablyádat helyére; mert mind, a kik fegyvert fognak, fegyver által vesznek el. Avagy gondolod-e, mikép én nem kérhetném most az én Atyámat, hogy állítson ide mellém többet tizenkét sereg angyaloknál? De mi módon telnének be az irások, hogy így kell megglennie? Abban az órában monda Jézus a seregeknek: Mint egy latorra úgy jöttetek fegyverekkel és botokkal engem megfogni: naponként nálatok ültem, tanítva a templomban, és nem fogtatok

meg engemet. Mind ez pedig lett, hogy bételjesüljenek a próféták irásai. Akkor az ő tanítványai mind elhagyván őt, elfutának.

Gyülekezet.

Ezen énekből: Ježiše se nespustím . . .

vagy: Meinen Jesu lass' ich nicht . . .

1. *Jézusom el nem hagyom,
Mert magát értem áldozá.
Csak ő az én üdvadóm,
Végig hű maradok hozzá.
Őt vallom élő hittel,
Jézusom nem hagyom el.*

(Csabai é. k. 119).

Lelkész.

58—68. Azok pedig megfogván Jézust vivék Kajafához a főpaphoz, hol az irástudók és a vének egybegyültek vala. Péter pedig távolról követé őt egész a főpapnak házáig és bemenvén oda, leült a szolgák közé, hogy lássa a végét. A főpapok pedig és a vének és mind az egész főtanács keresnek vala hamis bizonytságot Jézus ellen, hogy őt megölhessék. És nem találának. És noha sok tanúk jöttek vala elő, még sem találának. Végre pedig két hamis tanúk jöven elő, mondának: Ez mondotta: Leronthatom az Istennek templomát és harmadnapra fölépíthetem. És fölkelvén a főpap, mondá néki: Semmit sem felelsz-é? mit bizonyítanak ezek te ellened? Jézus pedig hallgat vala. És felevén a főpap monda néki: Az élő Istenre kényszerítlek té-

gedet, hogy mondd meg nekünk, ha te vagy-e ama Krisztus, az Istennek Fia? Mond neki Jézus: Te mondád. Sőt annak felette mondom néktek: Ez idő után meglátjátok az embernek Fiát ülni az Istennek hatalmas jobbjára felől és eljöni az égnek felhőiben. Akkor a főpap megszakasztá a maga ruháit és mondá: Káromlást szóla; mi szükségünk többé tanúkra? imé most hallátok az ő káromlását! Mint vélekedtek? Amazok pedig felelvén, mondának: Méltó halálra! Akkor pökdösének az ő orozájára és őt arczúl csapdosák, némelyek pedig pálczákkal verék, ezt mondván: Mond meg nekünk Krisztus, ki az, a ki megütött?

Gyülekezet.

Ezen énekből: Ježiš Pán života mého . . .
 vagy: Jesu meines Lebens Leben . . .
 Dallam: Jézus életem élete . . .

2. *Jézusom te sokat törtél,
 Szidott, gúnyolt csalfa nép.
 Arczúl csaptak és a tűznél
 A gúzs jobban éget, tép . . .
 S ezt mind azért, hogy lelkeimmel,
 Pokolban ne kárhozzam el:
 Ezer ezerszer neked
 Zengek hála-éneket.*

Lelkész.

69—75. Péter pedig ül vala kívül a tornácban, és oda méne hozzá egy szolgáló leány, mondván: Te is a galileai Jézussal valál! Ő pedig ta-

gadá mindnyájok előtt mondván: Nem tudom, mit mondasz! Mikor pedig kiméne Péter a kapu felé, meglátá őt egy másik leányzó és monda az ott lévőknek: Emez is a názaréti Jézussal vala. Akkor ismét esküvéssel tagadá: Nem ismerem az embert! Kevés vártatva pedig az ott állók előjövén, mondának Péternek: Bizonyára te is ő közülök való vagy; hiszen a te beszéded is elárul tégedet. Akkor átkozódni kezdé és esküdni: Nem ismerem az embert! És a kakas azonnal megszólala. Akkor megemlékezék Péter Jézusnak szaváról, ki megmondotta vala néki: Minek előtte a kakas szólna, háromszor megtagadsz engemet. És kimenvén onnan, síra nagy keservesen.

Gyülekezet.

Ezen énekből: Ach auveh mme nyini . . .

(Saját dallam.)

6. *Sajnáld őt hű lelkem,
Vérécel ki engem,
Ő a: Krisztus — megváltta,
Bukásod őh sajnáld,
Istened híven áldd
S lelked félje, imádja.*

7. *Bizalommal neki
Bűneid jelentsd ki,
És ne rettegj ezentúl.
Ő nem hágy el téged,
S bűneidnek véget
Vet, élj azért jámborúl.*

Lelkész.

XXVII. FEJEZET.

1—5. Mikor pedig reggel lett, a főpapok mindnyájan és a népnek vénei tanácsot tartának Jézus ellen, hogy őt kivégeztessék. És őt kötözve elviek és adák kezébe Poncius Pilátusnak, a helytartónak. Akkor Júdás, ki őt elárulta vala, látván, hogy elítélték, bánkódva visszavivé a harmincz ezüst pénzt a főpapoknak s véneknek, ezt mondván: Vétkeztem, hogy elárultam az ártatlan vért. És ők mondának: Mi gondunk arra? Ám te lásd! Ő pedig elvetvén az ezüst pénzeket a templomban, félre vonult és elmenvén felakasztá magát.

Gyülekezet.

Ezen énekből: Když přijde má hodina . . .
vagy: Wenn mein Stündlein . . .
Dallam: Felséges Isten magad.

2. *Már a bűnök rám törnek
S fogják mardosni lelkem,
Számuk, mint a tengernek
Pora, — bíznom kell nekem.
Jézusom bús halálod
S drága vérző sebeid
Emlékemben találod . . .
Ők lesznek védelmem itt . . .*

Lelkész.

6—14. A főpapok pedig fölvevék azokat az ezüst pénzeket és mondának: Nem szabad azokat a templom kincse közé tennünk; mert vérnek ára. És tanácsot tartván, megvevék azokon a fazekasnak ama mezejét, az idegenek számára temetőnek. Annak okáért az a mező vér mezejének hivattatott mind e mai napig. Akkor teljesedék be, a mit mondott volt Jeremiás próféta, ezt mondván: És vevék a harmincz ezüst pénzeket, a megbeesültnek árát, kit az Izráel fiai közül valók megbeesültek. És adák azokat a fazekasnak mezejéért, a mint az úr rendelte volt nékem. Jézus pedig állá a helytartó elé és megkérde őt a helytartó ezt mondván: Te vagy-e a zsidóknak a királya? És mondá néki Jézus: Te mondád! És mikor a főpapok és a vének vádolák: nem felele semmit. Akkor mondá neki Pilátus: Nem hallod-e, mily sok tanúbizonyságot tesznek ellened? Ő azonban egyetlen szavára sem válaszolt, úgy annyira, hogy a helytartó nagyon csodálkozáék.

Gyülekezet.

Dallam: Có sy učinil, nejsladšý Ježiši?

vagy: Herzliebster Jesu was hast du . . .

vagy: Szerelmes Jézus valjon mit . . .

Te csendes Bárány! értem elnémultál:

Nyelvem bűneit fizetéd s nem szóltál.

Taníts engem is, hogyan kell hallgatnom,

Ha kín súlya nyom.

Lelkész.

15—26. Unnepenként pedig a helytartó egy foglyot szokott elbocsátani a népnek, a kit kívántak. Vala pedig akkor nekik egy hirhedt foglyuk, a kit Barabbásnak hívtak. Miután tehát egybegyűlének, monda nekik Pilátus: Melyiket akarjátok, hogy elbocsássam néktek? Barabbást-e vagy Jézust, ki mondatik Krisztusnak? Mert jól tudja vala, hogy irigységből adták őt kézbe. Mikor pedig ő a törvénytevő széken ül vala, küldte ő hozzá az ő felesége, ezt üzenve: Ne avatkozzál ez igaz ember dolgába; mert én sokat szenvedtem ma álmomban ő miatta. A főpapok pedig és a vének rábeszéltek a népet, hogy Barabbást kérjék ki, Jézust pedig veszítsék el. Felelvén pedig a helytartó, monda nekik: Melyiket akarjátok a kettő közül, hogy elbocsássam néktek? Azok pedig mondának: Barabbást. Mondá nekik Pilátus: Mit miveljek tehát Jézussal, ki mondatik Krisztusnak? Mondának neki mindnyájan: Feszíttessék meg! A helytartó pedig monda: De mi rosszat eselekedett? Azok pedig annál inkább kiáltnak vala mondván: Feszíttessék meg! Látván pedig Pilátus, hogy nem használ semmit, sőt nagyobb zendülés támad, vizet vévén, megmosá kezeit a nép előtt, ezt mondván: Ártatlan vagyok ez igaznak véréből: ám ti lássátok! És felelvén az egész nép, mondá: Az ő vére mi rajtunk és a mi magzatainkon! Akkor elbocsátá nekik Barabbást, Jézust pedig megostoroztatván átadá, hogy megfeszíttessék.

Gyülekezet.

Ezen énekből: O Pane! jenž sy trpěl.
(Saját dallam.)

5. *Miattam elítéltek,
Hogy én bűnnek ne éljek.
Miattam a keresztre
Feszítének s elveszve
Ne legyen gyarló éltém.
Hiszem ezt jól bevégzem.
S halál után nyerem
Mennyországod :: Istenem!*

Lelkész.

27—30. Akkor a helytartónak vitézei, Jézust a törvényházba vivén, összegyűjték hozzá az egész csapatot. És levetkezteték s adának ő rá biborszín palástot. És tövisből koronát fonván, tevék az ő fejére és nádszálat az ő jobbkezébe, és térdet hajtván ő előtte, csúfolják vala ezt mondván: Légy üdvöz, zsidóknak királya! És rá pökdösvén, vevék a nádszálat és az ő fejét ütik vala.

Gyülekezet.

Ezen énekből: Co sy učinil nejsladši Ježiši . . .
vagy: Herzliebster Jesu, was hast du . . .

1. *Szeretett Jézus, valjon mit vétettél,
Hogy oly keményen el is íteltettél?
Hogy oly borzasztón vernek, koronáznak —
Rátúl gyaláznak.*

4. *Én vagyok oka a te halálodnak,
Véred, sebeid s égető kínodnak.
Óh Jézus! Jézus! türelmed olyan nagy:
Jó Megváltónk vagy!*

Lelkész.

31—32. És mikor kicsúfolták, levevék róla a palástot és az ő maga ruháiba felöltöztették és elvették őt, hogy megfeszítsék. Kivonulásuk közben pedig előtalálának egy ezirénei embert, Simon nevezetűt, azt kényszeríték, hogy vigye az ő keresztfáját.

Gyülekezet.

Ezen énekből: Kristus példakő pokory . . .
(Saját dallam.)

8. *Add Jézus! hogy éretted
Megtadjam magam,
S keresztimmal te veled,
Az eget megkapjam.
Az ördögtől ne féljek,
A hitben megálljak;
Itt a bűnnek ne éljek,
Ott üdvet találjak.*

Lelkész.

33—34. És mikor a helyre jutottak vala, mely Golgotának, azaz koponya helyének nevezetik, adának neki eczetet méreggel megelegyítve; s a mint megizlelé, nem akará inni.

Gyülekezet.

Ezen énekből: Když Pán Ježíš na kříži pnel . . .
vagy: Da Jesus an des Kreuzes Stamm . . .
Dallam: Midőn Jézus a keresztfán.

11. *Im az Úrnak nagy kegyelme,
Hogy a bűnös nyugtot lelne,
S az ördögtől legyen ment
Az ő üdvét hön óhajtván,
Szomjuságot szenvedett . . .*

Lelkész.

35—46. Minek utána pedig *megfeszíték* őt, megoszták az ő ruháit, sorsot vetve, hogy beteljesedjék a próféta mondása: Megoszták magok között az én ruháimat és az én köntösömmre sorsot vetének. És leülvén ott őrizék őt. És feje fölé illeszték halálának az okát irásban: *Ez Jézus, a zsidóknak királya!* Akkor megfeszítének vele együtt két latrot, egyiket jobb kéz felől, másikat bal kéz felől. A kik pedig arra elmenének, szidalmazták vala őt, az ő fejöket hajtogatván és mondván: Te, ki a templomot lerontod és harmadnapra felépíted, szabadítsd meg magadat; ha Isten Fia vagy, szálj le a keresztfáról! Hasonlóképen a főpapok is csúfolván őt az irástudókkal és a vénekkel mondának: Másokat megtartott, magát nem tarthatja meg; ha Izrael királya, száljon le most a keresztfáról és hiszünk néki! Bízott az Istenben, szabadítsa meg most őt,

ha kedveli, mert ezt mondotta: Isten Fia vagyok!
A latrok is pedig, kik vele megfeszítettetek, ugyan-
azt hányják vala szemére. Hat órától fogva pedig
sötétség lőn mind az egész tartományban, mind ki-
lencz órákorig. Kilencz óra tájban felkiálta Jézus
nagy szóval, ezt mondván: *Éli, Éli, Lama Sabak-
tani!* az az; *Én Istenem! Én Istenem! miért hagytál
el engemet?!*

Gyülekezet.

Ezen énekből: *Když Pán Ježíš na križi pnel . . .*

vagy: *Da Jesus an dem Kreuze . . .*

Dallam: *Midőn Jézus a keresztfán.*

9. *Im az Úrnak nagy kegyelme!*

Mert neki nem volt védelme,

Hallatlan kint szenvedett,

Hogy nekünk, mint jelenlévő

Biztosítsa az eget!!

Lelkész.

47—50. Némelyek pedig az ott állók közül,
mikor ezt hallák mondának: *Illyést hívja ez.* És
egy azok közül rögtön oda futamodék és egy szi-
vacsot vevén, megtölté eczettel és egy nádszálla
tűzvé, adá neki, hogy igyék. A többiek pedig mon-
dának: *Hagyd el, lássuk, ha eljő-e Illyés, hogy
megszabadítsa. Jézus pedig ismét kiáltván nagy
fenszóval, kibocsátá lelkét . . .*

Gyülekezet.

Ezen énekből: Když přijde má hodina . . .

Dallam: Sám Pane Bože mne řed . . .

vagy: Felséges Isten magad.

1. *Mikor eljő végörám,
Melyben már meghalnom kell,
Krisztus, kihez vágyódám,
Segélyed ne hagyjon el.
Magad vezess s idvezíts,
Add nekem kegyelmedet.
S ha már idöm itten nincs,
Vedd magadhoz lelkemet!*

Lelkész.

51—61. És íme a templomnak kárpítja ketté hasada fölétől aljaig és a föld megindula és a kősziklák megrepedezének és a sírok megnyilatkoznak és sok szenteknek testei, kik elhúnytak vala, feltámadának és a sírokból kijöven Jézusnak feltámadása után, bementek a szent városba és megjelentek sokaknak. A százados pedig és a kik ő vele együtt őrizék Jézust, látván a földindulást és a történeteket, igen megrémülének mondván: Bizonyára Isten fia volt ez. Vala pedig ott sok asszony, távolról szemlélők, a kik Jézust Galileából követték, szolgálván neki. Kik között vala Mária Magdaléna és Mária, Jakabnak és Józsefnek anyja és a Zebedeus fiainak anyja. Mikor pedig immár beestveledett, jöve egy gazdag ember Arimathiából, József nevű, ki maga is Jézusnak tanítványa vala.

És odaméne Pilátushoz és elkéré a Jézus testét. — Akkor Pilátus megparancsolá, hogy a testet adják át neki. És József vevén a testet, betakará tiszta gyolcsba és helyezé az ő új sirboltjába, melyet a kősziklában vágatott és nagy követ hengerítvén a sír ajtajához, elméne. Ott vala pedig Mária Magdaléna és a másik Mária, kik ülnek vala a sír átellemében.

Gyülekezet.

Ezen énekből: Ach takliž muj život Ježiš . . .
vagy: Ach stirbt denn so mein aller . . .
Dallam: Uram, hallgass meg az én inségemben.

7. *Jézusom engedd, hogy megtiszteljelek
S lelkem kenetével meg is kenjelek;
A bűnbánat,
Mely itt támad
Legyen a sír, melybe eltemesselek.*

8. *E sírt a te lelked megpecsételje,
A hit rajta a zárt híren kezelje,
Maradj velem,
Hogy megleljem
Szeretetedet, mely lelkem emelje.*

Lelkész.

62—66. Másnap pedig, mely az ünnepre készülés után következik, összegyülének a főpapok és a farizeusok Pilátushoz, mondván: Uram emlékszünk, hogy ama hitető még élteben megmondotta: Harmadnapra feltámadok. Parancsold

meg azért, hogy őrizték a sírt harmadnapig, nehogy az ő tanítványai éjjel eljövén, ellopják s azt mondják a népnek: Feltámadott a halálból! és az utolsó tévelygés gonoszabb leszen az elsónél. Monda pedig nekik Pilátus: Van őrségetek, menjetek és őriztessétek, a mint tudjátok. Azok pedig elmenvén, biztosíták a sírt, miután a követ lepecsételék, az őrség által.

Gyülekezet.

Ezen énekből: Když byl Pán Ježíš pochován. . .

Dallam: Bychom sobě zpominali.

13. Engedd Jézus ünnepelnem
Gyászos halálotat,
Hogy megélje hű kebelem:
Feltámadásodat.

É N E K.

mely

nagypénteken a szent passió előtt énekeltetik.

Rozmyšlejmež dnes...

(Saját dallam.)

1. Elmélkedjünk ma,
Mi hű keresztyének,
Mert hitünk ura
Vérező sebének,
Nem vala vége,
Míg ki nem szenvedett
S megváltónkká lett.
2. Előbb a kertben
Júdás megcsókolá,
És a sikerben
Bízva e jelt mondá:
Kit megölelek,
Azt szemmel tartjátok
És elfogjátok.
3. Mint oroszlánok
Reá rohanának,
S a tanítványok
Tőle elfutának:
Aztán nagy zajjal
Vitték Annás elé,
Mi üdvünk felé.

4. Első¹ órában
Pilátusnak adák
És hamarjában
Hamisan vádolák.
S ez parancsolá,
Hogy megvesszőztessék,
Ő, kié az ég...
5. Szóla a tömeg
Három² óra táján:
Nem tűrjük itt meg,
Ott a keresztfáján
Feszítették meg!
Igy kell meghalnia,
Mert Isten Fia!
6. Eles tövisből
Kötének koronát
És gúnyüzésből
Diszíték homlokát, —
S személye előtt,
Mint csúfolt királynak
Térdet hajtának.
7. Ment a városból
Épen hat³ óra tájt,
S kereszt súlyától
A teste lelke fájt.
Mégfeszítették!
Kap epés eczetet,
Mit nem élvezett.

¹ A mi reggeli 6 óránk. — ² Kilencz óra.

³ A mi déli 12 óránk.

8. Ajánlá lelkét
Istene kezébe,
S végzé életét,
Hogy jusson az égbe.
A föld megrendült...
Kilencz⁴ óra vala,
Mikor meghala.
9. József s Nikodem
Pilátust megkérték,
Hogy a holt tetem
Már le vétethessék; —
Pilátus ebben
Nem is mondott ellen,
Igy végzé Isten!
10. Már csaknem este
Keresztről levéve
Lett merev teste,
S volt ott számos híve;
Kiki óhajtá
Karjával emelni,
Csókkal illetni.
11. És drága irral
Megkenvén a testét,
Fehér vászonnal
Betakarták, fedték.
Igy új sírjába
Nyugalomra adták,
Szívből siratták.

⁴ Három óra d. u.

12. Hát mi is sirjunk!
Ó hű keresztyének!
S mert benne bízunk,
Felzengjen az ének:
Hála Ő neki,
Ki értünk meghala
És üdvet ada!!

Jézus szenvedésének szent története.

II. Nagypénteken.

Lelkész.

Hallgassák meg a keresztyén hívek Jézus Krisztus kínszenvedésének szent történetét, a mint azt megírta sz. János evangyelistá, evangyéliumának XVIII. és XIX. részében.

Gyülekezet.

Ezen énekből: Nebeský Pán . . .
vagy: Égi Urunk . . .

9. *Jézusom add,
Gyászos halálodat
Hű kebellet hirdessük,
S minden élő lénynél jobban:
Csak téged szeressünk.*

Lelkész.

XVIII. FEJEZET.

1—3. Ezeket mondván Jézus, ki méne az ő tanítványaival a Kidron patakon túl, hol egy kert vala, melybe beméne, ő és az ő tanítványai. Tudta pedig azt a helyet Júdas is, ki őt elárulá; mert Jézus gyakorta oda gyűl vala az ő tanítványaival. Júdas tehát vévén az öresapatot és a főpaktól és farizeusoktól szolgálkat, oda jő, fáklyákkal, lámpásokkal és fegyverekkel.

Gyülekezet.

Ezen énekből: Smutný čas nynejší . . .

Dallam: E szomorú napot.

3. *Nézz ide s láthatod
Júdást az árulót,
Mint vezet csapatot
Jézusra s nem hoz jót,
Hagyta magát, nyújtja karját,
Hogy kötözzék, de halálát
Te bűnös, megháláld.*

Lelkész.

4—9. Jézus azért tudván mind a rá bekövetkezendőket, kilépvén, monda nekik: Kit kerestek? Felelének neki: a názáreti Jézust. Mond nekik Jézus: Én vagyok az. Ott álla pedig Júdas az ő árulója is, amazokkal együtt. Mihelyt azért ezt mondá nekik: Én vagyok az; visszahátráltak és földre esének. Újra megkérdé azért

őket: Kit kerestek? És azok mondának: a názáreti Jézust. Felele Jézus: Mondám néktek, hogy én vagyok az; azért ha engem kerestek, ezeket bocsássátok el, hogy beteljesüljön a szó, melyet mondott, hogy: a kiket nekem adtál, el nem vettem azok közül egyet sem.

Gyülekezet.

Ezen énekből: Pán Buh jest má syla i dúfáni . . .
vagy: Isten én erőm és bizodalمام.

5. *Oh nagy Isten, őrizd szent nyájadat,
Egyházadat, mely vallja szent Fiadat,
Ki bűneinkért, ártatlan báránként
Szenvedett sok kint.*
6. *Hogy e földön szent gyülekezedet
Dicséretet zengvén, áldja nevedet,
Mig szemtől szemben magasztalunk mennyben,
Mind egyetemben.* (Csabai é. k. 187. sz.)

Lelkész.

10—11. Simon Péter pedig, kardja lévén, kirántá azt és a főpap szolgájához csapott és levágá annak jobb fülét. E szolgának neve pedig Málkus vala. Monda azért Jézus Péternek: Tedd hüvelyébe a te szablyádat, avagy nem kell-e meg innom a pohárt, melyet az Atya adott nékem?

Gyülekezet.

Ezen énekből: Co Bůh čini vše dobré jest.
vagy: Was Gott thut das ist wohlgethan.
vagy: Mind jó, a mit Isten téssen.

5. *Mind jó, a mit Isten téssen,
Dorgálása nem tesz kárt;
Nem célja, hogy megemészsen,
Bár tölt keserű pohárt.
Hát eltűröm,
Mert az öröm
Kezéből Istenemnek,
Orvosság lesz lelkenek.* (Györi é. k. 315.)

Lelkész.

12—21. Az öresapat tehát és az ezredes, meg a zsidók szolgái megfogák Jézust és megkötözik. És vívék először Annáshoz, mert ipja vala Kajafásnak, ki abban az esztendőben főpap volt. Kajafás pedig az vala, a ki tanácsolá a zsidóknak, hogy jó lenne egy embert elveszteni a népért. Követé pedig Jézust Simon Péter és egy másik tanítvány. Ez a tanítvány pedig ismerős vala a főpappal és beméne Jézussal együtt a főpap udvarába. Péter azonban kívül áll a ajtónál. Kiméne azért ama másik tanítvány, ki a főpappal ismerős volt és szóla az ajtóőrző leánynak és bevivé Pétert. Azt mondja akkor az ajtóőrző leány Péternek: Nemde te is ennek az em-

bernek tanítványai közül vagy? Amaz mond: Nem vagyok. Állának pedig ott a poroszlók és poroszlók, kik szemet raktak; mert hideg vala és melegedének. Péter is ott álla velök és melegedék. Most a főpap kikérdezé Jézust tanítványai felől és az ő tanítása felől. Felele neki Jézus: Én nyiltan szóltam e világnak; én mindenkor tanítottam a zsinagógában és a templomban, a hová gyűlnek mindenfelől a zsidók és titokban semmit sem beszéltem. Mit kérdesz engem? Kérdezd meg azokat, a kik halották, mit beszéltem nekik; ime ezek tudják, mit szóltam én?

Gyülekezet.

Ezen énekből: Bože verný Bože!

vagy: O Gott, du frommer Gott!

vagy: Isten, óh szent Isten!

3. *Add, hogy beszédemben*

Szent, igaz, tiszta legyek,

Hijába való szót

Ajkaimra ne vegyek.

Tisztem szerint, ha kell

Akárhol szólanom,

A szent igazságtól

Ne hagyj elhajlanom. (Csabai é. k. 147.)

Lelkész.

22—23. Ezen szavaira, egy ott álló a poroszlók közül, arczúl üté Jézust, mondván: Igy

felelsz-e a főpapnak? Felelé néki Jézus: Ha gonoszúl szoltam, bizonyítsd be a gonosztságot, ha pedig jól, mit versz engem?

Gyülekezet.

Ezen énekből: Ježis Pán života mého . . .
vagy: Jesu meines Lebens Leben . . .
Dallam: Jézus életem élete . . .

*2. Jézusom te sokat túrtél,
Szidott, gúnyolt csalfa nép.
Arczúl csaptak és a tűznél
A gúzs jobban éget, tép.
S ezt mind azért, hogy lelkeimmel
Pokolban ne kárhozzam el:
Ezer-ezerszer neked
Zengek hála éneket! —*

Lelkész.

24—27. Küldé tehát őt Annás kötözve Kafafáshoz, a főpaphoz. Simon Péter pedig még ott álla és melegedék. Mondának azért neki: Nemde te is az ő tanítványai közül vagy? Ő tagadá s mondá: Nem vagyok. Mond neki egy a főpapnak szolgálai közül, annak rokona, a kinek Péter a fülét elvágta vala: Avagy nem láttalak-e én tégedet ő vele a kertben? Ismét megtagadá azonban Péter; és a kakas azonnal megszólala.

Gyülekezet.

Ezen énekből; Dekujit milý Pane!

vagy: Ich danke dir lieber Herr!

Dallam: Magasztallak én téged . . .

6. *Add, hogy valljam hitemet,
S igéd a rossz világ előtt,
S hozzád kötvén szívemet,
Ne nézzem a vagyont, erőt;
Megpróbálhat bármi, bárki:
El nem választ tőled;
Egyházból ne zárj ki,
Lelkem benne újul, éled.*

Lelkész.

25—35. Viszik tehát Jézust Kajafástól a törvényházba. Vala pedig reggel. És ők nem menének be a törvényházba, hogy meg ne fertőzessenek, hanem, hogy megehessék a húsvéti bárányt. Kiméne azért Pilátus ő hozzájuk s mondá: Micsoda vádat hoztok fel az ellen az ember ellen? Felelének és mondának neki: Ha ez gonosztévő nem volna, nem adtuk volna őt kezedbe. Monda azért nekik Pilátus: Vigyétek el ti őt és a ti törvényetek szerint ítéljétek meg őt. Mondának azért neki a zsidók: Nékünk senkit sem szabad megölnünk. Hogy a Jézus szava beteljesüljön, melyet mondott vala jelentvén, micsoda halállal kellene meghalnia. Beméne azért Pilátus viszont a törvényházba és szólítá Jézust és mondá neki: Te vagy-e a zsidóknak királya. Felele neki Jézus: Te magadtól mondod-e ezt, vagy mások

mondották neked én felőlem? Felele Pilátus: Avagy zsidó vagyok-e én? A te néped és a főpapok adtak téged az én kezembe, mit cselekedtél?

Gyülekezet.

Ezen énekből: Nevinosf premilá . . .

(Saját dallam.)

1. *Ártatlan Jézusom!*
Nincs bűnöd, jól tudom.
Miért kell meghalnod
S e földet itt hagynod?
Oly kegyesen,
Keservesen,
Miért kell meghalnod,
S e földet itt hagynod?

Lelkész.

36—40. Felele Jézus, az én országom nem e világból való; ha e világból való volna az én országom, az én szolgálaim, megvívnanak azért, hogy át ne adassam a zsidóknak. Most pedig az én országom nem innen való. Monda erre neki Pilátus: Tehát még is király vagy te? Felele Jézus, te mondod, hogy én király vagyok. Én azért születtem és azért jöttem e világra, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról. Minden, a ki az igazságtól van, hallgat az én szavamra. Mond neki Pilátus: Mi az igazság? És ezt mondván kiméne a zsidókhöz és mondá nekik: Én ő benne semmi bűnt sem találok. Néktek pedig szokások, hogy egy foglyot elbocsássak néktek a húsvét ünnepén. Akarjátok-e tehát, hogy a zsidók-

nak királyát bocsássam el nektek? Kiáltának erre ismét mindnyájan, mondván: Ne ezt, hanem Barabbást. Ez a Barabbás pedig rabló vala.

XIX. FEJEZET.

1—3. Akkor tehát elővévén Pilátus Jézust és megostoroztatá. És a vitézek koronát fonván tövisből, fejére tevék és bíbor köntösbe öltöztették. És mondának: Légy üdvöz, zsidóknak királya! És arczúl csapdosák.

Gyülekezet.

Ezen énekből: Ježis Pán života mého . . .

vagy: Jesu meines Lebens Leben . . .

Dallam: Jézus életem élete.

2. *Te tűrted az ostorozást,
Hogy én beteg gyógyuljak;
Te tűrted a gúnyolódást,
Hogy tőle szabaduljak.
Megengedéd, hogy szidjanak,
És én abból áldást kapjak.
Ezer-ezerszer neked,
Zengek hála éneket!*

4. *Nagy volt az a bántalmazás,
Melyet békén viselél,
Tövisseli koronázás,
Melyről ez a szív beszél . . .
És ez mind az én javamra:
Tied legyen élve-halva.
Ezer-ezerszer neked
Zengek hála éneket!*

Lelkész.

4—5. És Pilátus ismét kiméne és ezt mondja nekik: Imé kihozatom őt nektek, hogy tudjátok, mikép ő benne semmi bűnt nem találok. Kijöve tehát Jézus, viselve a tövis koronát és a bíborköntöst. És Pilátus azt mondja nekik: Imhol az ember!

Gyülekezet.

Ezen énekből: Ach, ach, ach človeče!

(Saját dallam.)

Óh, ;: ;: te ember! Te jó ember!

Sirjunk egyetemben!

Óh, ;: ;: Krisztus szenved nagy kínokat,

Mert bűneink nagyok, sokak,

Óh bánjuk azokat! ;: ;:

Lelkész.

6—11. Mikor azért látták őt a főpapok és a szolgák, kiáltának mondván: Feszítsd meg! feszítsd meg! Monda nekik Pilátus: Vigyétek el ti őt és feszítsétek meg; mert én nem találok ő benne bűnt. Felelének neki a zsidók: Nekünk törvényünk van és a mi törvényünk szerint meg kell halnia, mert Isten Fiává tette magát. Mikor azért meghallá Pilátus ezt a szót, még inkább megrémüle. És beméne a törvényházba ismét és mondá Jézusnak: Hová való vagy te? Jézus azonban választ nem adott neki. Akkor azt mondja neki Pilátus: Nem szólalsz-e nékem? Nem tudod-e, hogy hatalmamban áll téged fölfeszíteni és

hatalmamban áll téged szabadon bocsátani. Felelé Jézus: Semmi hatalmad sem volna rajtam, ha onnan felül nem adatott volna néked; annakokáért nagyobb bűne vagyon annak, a ki engemet a te kezébe adott.

Gyülekezet.

Ezen énekből: Ach Bože slyš mé lkání . . .

vagy: Ach Gott erhör mein Seufzen . . .

vagy: Uram, hallgass meg az én inségem..

2. *Senki nem bánthat akaratom nélkül,
Átkozhatsz, áldhatsz titkos végezésből;
Ha tied lettem s kedvet nyertem
Hadd fényljék a nap eső után égből.*

(Dunántúli é. k. 354. sz.)

Lelkész.

12—16. Emmélfogva Pilátus elakarta őt eresztetni. A zsidók azonban kiáltának mondván: Ha ezt elbocsátod, nem vagy barátja a császárnak. Mind az, a ki magát királylyá teszi, ellene mond a császárnak. Pilátus tehát hallván e beszédet, kihozá Jézust és a bírószekbe üle azon helyen, mely Köpadolatnak mondatik, héberül pedig Gabathának. Vala pedig húsvét előkészületi napja s mintegy hat óra. És azt mondja a zsidóknak: Imhol a ti királyotok! Azok pedig kiáltának: Vidd el! vidd el! feszítsd meg őt! Monda nekik Pilátus: A ti királyotokat feszítsem-é meg? Felelének a főpapok: Ninesen királyunk, hanem császárnak! akkor tehát nekik adá őt, hogy megfeszíttessék. Átvevék azért Jézust és elvívék.

Gyülekezet.

Ezen énekből: O Pane! jenž sy trpel . . .

(Saját dallam.)

5. *Miattam elítéltek,
Hogy én bűnnek ne éljek,
Miattam a keresztre
Feszítének s elveszve
Ne legyen gyarló élttem,
Hiszem, ezt jól berégzem,
S halál után nyerem
Mennyországod :: Istenem!*

Lelkész.

17—18. És vivén az ő keresztfáját, kiére az úgynevezett Koponya helyre, mely héberül Golgothának mondatik, a hol megfeszíték őt és ő vele együtt más kettőt, egyiket egy felől, másikat más felől, középben pedig Jézust . . .

Gyülekezet.

Ezen énekből: Ach Otče můj! vzhledniž z nebe.

Dallam: Volám k tobě Jezu Kriste.

vagy: Úr Jézus hozzád kiáltok.

8. *Isten Fia dicsértessél,
Hogy minden bűnt felvettél,
S a tévelygőkért sok kín ért;
Hogy a ki benned hiszen,
El ne vesszen,
De veled lakozzék
És örökké örvendezzék.*

Lelkész.

19—27. Megírá pedig Pilátus a czímiratot is és a keresztfára föltevé. Ez vala pedig irva: Nazaréti Jézus, a zsidóknak királya! E czímiratot annak okáért sokan olvasák a zsidók közül; mert közel vala a városhoz az a hely, a hol Jézus megfeszítettett. És irva volt héberül, görögül, latinúl. Mondának azért Pilátusnak a zsidók főpapjai: Ne írd: Zsidóknak királya, hanem, hogy ő mondotta: Zsidóknak királya vagyok. Felele Pilátus: a mit megírtam, megírtam. A vitézek tehát mikor megfeszítették Jézust, vevék az ő ruháit és négy részre oszták, mindenik vitéznek egy részt s köntösét is. Vala pedig a köntös varrás nélküli fölitől fogva végig szövött. Mondának azért magukban: Ne hasogassuk ezt el, hanem vessünk sorsot rá, kié legyen? Hogy beteljesedjék az irás, mely azt mondja: Megoszták maguk között az én ruhámat és az én köntösömre sorsot vetének. A vitézek tehát ezt mivelek. Állának pedig a Jézus keresztfája mellett az ő anyja és az ő anyjának nő testvére: Mária, a Klópás neje és Mária Magdaléna. Jézus azért látván az ő anyját és az ott álló tanítványt, a kit szeretett, azt mondja az ő anyjának: Asszony, imhol a te fiad! Azután pedig a tanítványnak mondja: Imhol a te anyád! És ez órától fogva a tanítvány az ő házába fogadá azt.

Gyülekezet.

Ezen énekből: Když Pán Ježiš na križi pšel . . .
vagy: Da Jesus an dem Kreuze stund.
Dallam: Midőn Jézus a keresztfán.

5. *Im az Úrnak nagy kegyelme,
Bár már élte csak kint terme,
Szeretteit gondozá.
Immár oda az örömbé,
Eljuthatunk ő hozzá.*

Lelkész.

28. Azután tudván Jézus, hogy immár mindenek elvégeztettek, hogy az irás beteljesüljön, mondá: Szomjuhozom!

Gyülekezet.

Ezen énekből: Když Pán Ježiš na križi . . .

11. *Im az Úrnak nagy kegyelme,
Hogy a bűnös nyugtot lelne
S az ördögtől legyen ment,
Az ő üdvét hön óhajtván,
Szomjuságot szenvedett.*

Lelkész.

29—30. Volt pedig oda téve egy edény eczettel tele. Azok pedig egy szivacsot megtöltvén eczettel és izsópszárra tévén, az ő szájához

vivék. Mikor azért Jézus az eczetet elfogadá,
mondá: Elvégeztetett! És lehajtván fejét, kiboc-
sátá lelkét.

Gyülekezet.

Ezen énekből: Dokonáno!

vagy: Es ist vollbracht!

Dallam: Immár vége! (Csab. é. k. 54.)

6. *Immár vége* :.: emlékezzél,
A haldokló Jézus beszél:
Tanuld meg, hogy azt kell hűn tenned,
Miben ő jó példát adott neked:
A míg csak élne, Szíved beszélje:
Jézus mondja: Immár vége.

Lelkész.

31—34. A zsidók annakokáért, nehogy a
testek a keresztfán maradjanak szombaton át; mi-
vel ünnepre készülés vala, (mert annak a szom-
batnak napja nagy ünnep vala) megkérék Pilá-
tust, hogy törjék meg azoknak szárait és vegyék
le. Eljövének tehát a vitézek és az elsőnek szá-
rait megtörék és a másikat is, a ki vele együtt
megfeszítettetett. Mikor pedig Jézushoz értek, a
mint látták, hogy ő már meghalt, az ő szárait
nem törék meg, hanem a vitézek egyike, dárdá-
val megsúrta oldalát és azonnal vér és viz
jöve ki.

Gyülekezet.

Ezen énekből: Nevinnosť premilá . . .

(Saját dallam.)

*4. Jobb oldalból a vér,
Mint csendes forrás-ér
Bogyog fel véresen,
Óh sírj keservesen.
Bűnöd miatt,
Nyugtot ki ad?
Óh te bűnös ember!
Jézus szíve nem ver! —*

Lelkész.

35—42. És a ki látta, bizonyágot tett róla és igaz ő tanúbizonyága; és az tudja, hogy ő igazat mond, hogy ti is higgyetek. És ez azért történt, hogy az irás beteljesedjék: Az ő csontja meg ne töressék. És ismét az irás másutt ezt mondja: Rátekintenek arra, a kit által szegeztek. Ezek után pedig kéré Pilátust az arimathiabeli József, (ki a Jézus tanítványa vala, de csak titokban, a zsidóktól való félelem miatt) hogy a Jézus testét levehesse. És Pilátus megengedé. Elméne azért és levé a Jézus testét. Eljöve pedig Nikodémus is (az ki Jézushoz éjjel jött vala először) hozván mirha és aloé keveréket, mintegy száz fontot. Vevék azért a Jézus testét és begönyölgeték azt lepedőkbe, illatszerekkel, a mint szokás a zsidóknál temetkezni. Vala pedig azon a helyen, a hol megfeszítettett egy kert és a kertben egy új sír, a melybe még soha senki sem tétetett. Annak-

okáért, a zsidóknak ünnepre készülése miatt, mivel-
hog a sír közel vala, Jézust abba tették.

Gyülekezet.

Ezen énekből: Ach takliž mŭj život Ježiš . . .
vagy: Ach stirbt denn so mein aller . . .
Dallam: Uram, hallgass meg az én . . .

7. *Jézusom engedd, hogy megtiszteljelek,
S lelkem kenetével meg is kenjelek;
A bűnbánat,
Mely itt támad,
Legyen a sír, melybe eltemesselek.*

8. *E sírt a te lelked megpecsételje,
A hit rajta a zárt híven kezelje,
Maradj velem,
Hogy megleljem
Szeretetedet, mely lelkem emelje.*

Néhány ének

Krisztus Urunk kinszenvedése s haláláról, melyek a
passió után énekeltetni szoktak.

I.

1. Oh, :: :: te ember! Te jó ember!
Sírjunk egyetember!
Oh, ::: :: Krisztus szenved nagy kínokat,
Mert bűneink nagyok, sokak,
Oh bánjuk azokat! :::
2. Oh, ::: :: búbánat! Oh búbánat!
Hol van a bocsánat?
Oh, ::: :: Az Úr szenved szolgájáért,
Hitelező adósáért,
S még is ad égi bért. :::
3. Oh, ::: :: te ember! A jó mester
Halálba menni mer!
Oh, ::: :: Látod teste megvérezve,
Keze lába megszegezve.
Nagy szived keserve. :::
4. Sírj! ::: :: szól a jaj! Emberi faj!
Szál égre e sóhaj:
Oh, ::: :: Mert nagyon sok a mi bűnünk,
Jézus szenved mi érettünk,
Hogy mi jobbak legyünk! :::

5. Oh, :, ::: fényes ég! A sötétség
Leszállt s a nap ki ég.
Oh, :, ::: Az ég ura im haldoklik,
Az öröm búra változik
A szív sóhajtozik! :, :
6. Oh, :, ::: Jézusom! Nagy teher nyom.
Bűneimet bánom.
Oh, :, ::: Legyen neked forró hála,
Kinek kínos volt halála,
S kitől ránk üdv szála. :, :

II.

Ach! takliž můj život, Ježíš umirá?

Ach! stirbt denn so mein allerliebstes Leben?

Dallam: Uram hallgass meg az én inségemben.

1. Oh, hát már haldoklik Jézus életem?
Igen, vége! lelke elszállt, holt-tetem...
Isten halott?
Oh ki hallott
Ilyet? oh nem retteg, nem csügged lelkem!
2. Este elhalt a nap a magas égen
Rossz fiú atyjának folyó vérében
Lel büntetést,
S én enyhülést
Fájdalmamban nyerek a föld ölében.

3. Atyánk igéje, a hívők védelme,
Vérében fekszik a hit fejedelme!
Ég virága,
S szép királya;
A rózsát siratja a szív és elme.
4. Az dermedez, kitől a pokol is fél,
S szavára derül az ég s napja felkél;
Halál hőse,
Im legyőzve,
Ki éltet adott, az maga sírba tér.
5. Oh sír remegj és sziklák repedjetek!
Nap sötétülj el! hegyek ébredjetek!
Tenger, szellő,
Csillag, felhő
Érezzetek s forró könnyet ejtsetek!
6. A jó pásztor meghalt beteg nyájáért;
József jer, temesd el, bár erre nem kért.
Adj rá vásznat,
S a búbánat,
Mint jó kenet hoz neki égi babért.
7. Jézusom engedd, hogy megtiszteljelek,
S lelkem kenetével meg is kenjelek!
A bün-bánat,
Mely itt támad
Legyen a sír, melybe eltemesselek.
8. E sírt a te lelked megpecsételje,
A hit rajta a zárt híven kezelje.

Maradj velem,
Hogy meglegjem
Szeretetedet, mely lelkem emelje.

III.

Dokonáno!... Es ist vollbracht!

1. Immár vége! oh szent ige!
Jézus nemünk dicsősége,
Te ki annyit tűrél érettünk,
Bűnhődél, holott mi vétettünk,
Kisz szenvedél már S harezod után vár
Csendes béke: immár vége!
2. Immár vége, e jósige .
Teljesült, úgy, mint azt régen,
Az őz próféták jóslák vala,
Jézus bűneinkért meghala.
Értem szenvedtél, Lelkemnek lettél
Üdvössége: immár vége!
3. Immár vége! Öröm ige!
Búbánat csak részünk, míg e
Nyomorúság völgyén bajlódunk,
Vészek s viharok közt hányódunk,
A szenvedteknek, Megtört sziveknek
Nyeresége e szó: vége!
4. Immár vége, komoly ige!
Muló a föld s dicsősége!
A miben itt leljük kedvünket,
Mi gyorsan elhagy az bennünket!
Alig izleltem, Azt mit kedveltem,
S szól az ige: immár vége!

5. Immár vége, oh nagy ige,
Hiú éltem reménysége!
Oh mig be nem végzem pályámat,
Add megtennem hiven munkámat.
Ha pályám végzem, Találjon készen
Amaz ige: immár vége! (Csabai é. k. 54. sz.)
6. Immár vége:,:! emlékezzél
A haldokló Jézus beszél
Tanuld meg, hogy azt kell hűn tenned,
Miben ő jó példát adott neked;
A míg csak élne, Szived beszélje:
Jézus mondja: Immár vége! —

IV.

Jezu Kriszta Pane mily . . .

(Dallam: Jézus Istennek báránya,

1. Jézus Krisztus kedves Urunk,
Isteni tűrő bárányunk;
Vitted :: keresztre kezedet,
Hogy meg :: váltsd bűnös lelkemet.
2. Sirasd őt te gyarló ember,
Látod szíve éretted ver.
Jézus :: keresztfán haldoklik,
A nap :: búsan halványodik.
3. Az úr mondá a végső szót,
Feje lecsüng, nem vár ő jót.
Anyját :: sujtja üröm pohár;
Ott áll :: kintől alig él már.

4. A templom kárpitja szét vált,
A földrengés dúlt, meg nem állt.
Kemény:,: kövek hasadoztak,
Sírból:,: felkeltek a holtak.

5. Az oldalát felhasíták,
A vért s vizet kibocsáták.
Öntözd:,: meg forró könyveddel,
Jézus:,: védj meg kegyelmeddel!

6. Krisztus sok szenvedésedért,
Könyörgünk bűnbocsánatért,
Hogy ne:,: érjen pokol kínja,
S lelkünk:,: mennyországod bírja. —

V.

Nevinnost premilá . . .

(Saját dallam.)

1. Ártatlan Jézusom!
Nincs bűnöd, jól tudom;
Miért kell meghalnod
S e földet itt hagynod?
Oly kegyesen,
Keservesen.
Miért kell meghalnod
S e földet itt hagynod?

2. Haldoklik büntelen;
Isten ő egyetlen
Fiát a keresztre
Engedé, keresse

Bűneinket
S mentsen minket.
Haldoklik büntelen.
A drága egyetlen.

3. Szenvedi a nagy kint,
S ha szemed rátekint,
Látja véres kezét,
Lábát vas metszi szét.
Mi miattunk, —
Okotadtunk —
Szenvedi a nagy kint,
S kegyesen ránk tekint.

4. Jobb oldalból a vér,
Mint csendes forrás-ér
Bogyog fel véresen,
Oh sirj keservesen.
Bűnöd miatt, —
Nyugtot ki ad?
Oh te bűnös ember,
Jézus szive nem ver.

5. Fejétől sarkáig
Fájdalom cikázik.
És drága szent testén,
Ép részt nem látok én.
Bűnöm folytán,
Élte fogytán,
Szép, drága, szent testén
Ép részt nem látok én.

6. Jó és hű keresztyén,
Ki egykor vétkeztél,
És bűnös életed
Istennek nem tetszett;
Megbocsát ma!
Könyved látja!
Jézus sok sebeért
És saját üdvedért.
7. Istent ne bántsд többé,
És légy szeretőbbé,
Jó Megváltód iránt,
Ki mindig jót kívánt:
Kerüld a bűnt!
S ha már eltűnt,
Javulj meg egészen,
S örök élted léssen. Ámen.

VI.

O tezkosti! O žalosti!
O Traurigkeit! O Herzeleid!

1. Oh siralom, Szív fájdalom
Nincs-e min siránkoznom,
Midőn kell Isten Fiát,
Koporsóban látnom.
2. Oh nagy inség, Keserőség!
Isten Fia meghala,
Mert a mi bűneinknek
Terhe rajta vala.

3. Ember halljad, S meggondoljad,
Hogy ezt magad szerzeded,
Midőn bűnben lelkedet
Szinte elvesztetted.
4. Oh Jézusunk, Főorvosunk!
Mily szörnyen kínoztattál,
Minden teremtett állat
Jajgathat bánattal.
5. Oh, mily boldog, Ki ehhez fog,
És azt jól meggondolja,
Mint szálla koporsóba
Az életnek Ura.
6. Oh Jézusom! Nyugodalmam!
Sirván könnyörgöm neked,
Add koporsóm zártáig
Szeresselek téged. —
(Dunántúli é. k. 75. sz.)

VII.

Plaëte, Plaëte, Plaëte!
(Saját dallam.)

1. Sirjatok! Sirjatok!
Sirjatok nők és férfiak
Öregek és lányok-ifjak
Mind, kik sírni bírnak. : , :
3. Sirjatok! Sirjatok!
Sirassátok Isten fiát,
A világ világosságát.
A Sion királyát. : , :

3. Gúzst, verést, sok sebet
Mi érettünk elszenvedett,
Keresztre felszegeztetett.
Nekünk üdvöt szerzett. :, :
4. Karjait kinyújtá,
Fejét kegyesen lehajtá,
Teste vérét mind kiöntá,
Jóságát mutatá. :, :
5. Drága szeretetem!
Engedd, hogy azt megismerjem,
Szereteted hűn kövessem
S élttem így végezzem. :, : Ámen!

IMÁDSÁGOK.

I.

Istenünk és mennyei Atyánk, mily nagy és kipuhathatlan a te irgalmad! mily kibeszélhetetlen a te szereted: melynél fogva egyszülött fiadat, ki öröktől fogva nálad volt; — a te legkedvesebb fiadat, a kibén gyönyörködék a te lelked, érettünk nagy bűnösökért, oly kínos szenvedésre s oly lealázó halálba adtad ki. Mi vagyunk mi, óh Uram! hogy velünk oly nagy s oly csodálatos dolgokat miveltél? Mi csak por s hamu s gyarló bűnös teremtményeid vagyunk. Szívünk gondolatai s vágyai rosszak gyemekségünktől fogva mostanig. Megérdemeltük a te igazságos haragodat Urunk Istenünk! De a te szíved —

óh legszeretőbb uralkodója az egész világnak — megindult s könyörült a mi nyomorúságunkon. Mert, hogy az örök haláltól s kárhozattól megszabaduljunk, nem kimélted a te egyszülött fiadat, hanem kiadtad őt érettünk. Ezen te kedves fiad szomorkodék s gyötrődék, hogy mi örömet érzünk; ő elfogatott, hogy mi a halál köteleiből kiszabaduljunk; ő megsebesített, hogy mi lelkünk fájdalmas sebei folytán ne legyünk kénytelenek meghalni! ő megöletett, hogy mi örök életet nyerjünk. És az emberek közül, gyenge eszével ki volna képes felfogni a te szereteted magasságát s mélységét? Nem tudunk eléggé csodálkozni fellette s nem is vagyunk képesek a te jószágodért illő köszönetet mondani. Óh Uram! engedd, hogy egész szívünkben s teljes erőnkben szeressünk tégedet. Hálánk bebizonyítására neked semmi kedvesebbet s kellemetesebbet át nem adhatunk.

Ó legszentebb Idvezítőnek, ó ártatlan s szeny nélküli báránya az Istennek! mily sokat szenvedtél miattunk, méltatlan s bűnös emberekért. Kínosan megsebesítettél a mi bűneinkért; súlyosan gyötörtettél a mi vétkeinkért s a mi bűneink büntetése rád nehezült. Ki beszélhetné ki, mily nagy volt a te szenvedésed, mily borzasztók kínjaid, mily fájdalmasak sebeid, mily sajnálatra méltó a te halálad! Ó Urunk! bizonynyal miattunk izzadtad a haláltóli félelem véres verejtéket az olajfák hegyén; érettünk adtad ki magadat önként vért szomjazó, istentelen ellenségeid kezébe. A mi kihágásaink s bűneink miatt szomorú volt a

te lelked mind halálig. A te szent tested meg volt ostorozva s kínozva. Tiszteletre méltó fejed éles tövisekkel volt koronázva s megvérezve; mint valami gonosztévőt, gonosz latrok társaságában a keresztre feszítettek; kezeidet, lábaidat hegyes szögek szúrták át; a legnagyobb szomjúságban eczettel és epével itattak. Végre nehéz sóhajtások s keserű könyvek között kiadtad ártatlan lelkedet, hogy mi békességet nyerjünk. — Ó édes Jézusunk! mit adjunk mi neked ezért? Ó vajha kellőképen tudnók kifejezni, hogy mivel tartozunk neked! s vajha lelkünk képes volna elégségesen tolmácsolni a te dicséretedet. De gyengeségünk érzetében ezt nem tehetjük. Mind a mellett soha sem feledjük el a te rendületlen hűségedet, melyet oly kegyesen tanúsítál irántunk.

Szentlélek úr Isten! te tőled származott ezen akarat és jó szándék; ó eszközöld nálunk annak bevégzését is. Küld le egedből a világosságot és a te bölcsességedet, hogy ezen szent időben Idvezítőnk kínos szenvedése felett kegyesen s vallásos érzülettel elmélkedjünk. Segíts, hogy Jézus elégtétele által itt megigazuljunk s ott az égben üdvözüljünk. Vezérelj kegyelmed által úgy, hogy jövőre minden istentelen kívánságot megútáljunk, a bűnre nézve meghaljunk, testünk rossz kívánságait megfeszítsük, Jézus dicsőségére szentül éljünk s benne bizva nyugodtan s boldogan meghalhassunk. Amen.

II.

Ó Jézusom! vedd hálámat
Halálod s sok kinodért,
Mert keresztfán bú és bánat
Téged keservesen ért.
Kinjaidnak köszönhetem,
Hogy te megváltottál engem,
S a halált nem rettegem.

Köszönöm hü kegyelmedet,
Mit irántam mutattál.
Hogy bűneimért eleget
Tettél s felszabadítál.
És ha eljő haldoklásom,
Lelkem mentőt benned lásson,
S nem lesz elkárhozásom.

Jézusom! te csendes bárány,
Az én gyenge szívemet,
A te szereteted árán
Védő kegyelmedbe vedd!
A te véred hűn vértezzen,
Soha többé ne vétkezzen,
Mig élttem vége legyen.

Ajándékozz hitet nekem,
Gyógyíts meg sebeiddal,
Hogy ha kellend innen mennem,
A remény ne hagyjon el . . .
Igy kínod keserűsége
Lesz lelkennek ékessége,
S életemnek jó vége.

Erősítsd gyenge szívemet
Bucsúzásom idején,
Hogy a te szenvedésedet
Hasznomra fordítsam én.
Gyarló lelkem óh fogadd be
A te dicső szép egedbe,
Hogy áldjalak örökre. Amen.

III.

Jézus! lelkünk jóltevője,
Ki üdvöt szerzél nekünk ;
Te ártatlan és jó pásztor
Nagy kínt türtél érettünk
A keresztfán sok éles szeg,
Kezed, lábad fúrta át:
A kín erőt vett te rajtad
S halljuk lelked panaszát:
*„Én Istenem! Én Istenem!
Miért hagytál el engem“ ?!*

Panaszodat a hűs szellő
Tova viszi s a csend nagy
Újra éledsz, nincs fájdalmad
Hisz te Isten fia vagy!
Nem engedi, hogy ellenid
Belőled gúnyt üzzenek:
Kiszabadít! . . . s a táj felett
Végsóhajid im ezek:
*„Én Istenem! Én Istenem!
Te nem hagytál el engem“ !*

Jézus! lelked elrepüle,
El a bűnös földről el,
Melyen a te gyenge híved
Bolyong s nyugtot alig lel . . .
Fejem felett sötét felhők
Tornyosulnak az égen :
Fájdalmamban, gyötrelmemben
Várom a vigaszt régen
„*Én Istenem ! Én Istenem !*
Soha se hagysz el engem“ !

Jézusom ! kínos keresztfán
Ömlött ártatlan véred,
És én gyarló, bűnös szolgád
Meghasonlottam véled
Bizom benned, hogy kegyelmes
Leszsz egykor irántam,
S meghozod szívem békéjét,
Mert bűneim megbántam
„*Én Istenem ! Én Istenem !*
Bizom nem vetsz meg engem“ !

Jézusom ! megsiratának
Anyád s tanítványaid
És nekem is szeretimet
Búsan el kell hagynom itt
De a mint te feltámadtál,
Én is új éltet nyerek
Az égben, a jobb hazában
Egyesülök ő velek
„*Én Istenem ! Én Istenem !*
Ott is te leszsz velem“ Amen.

